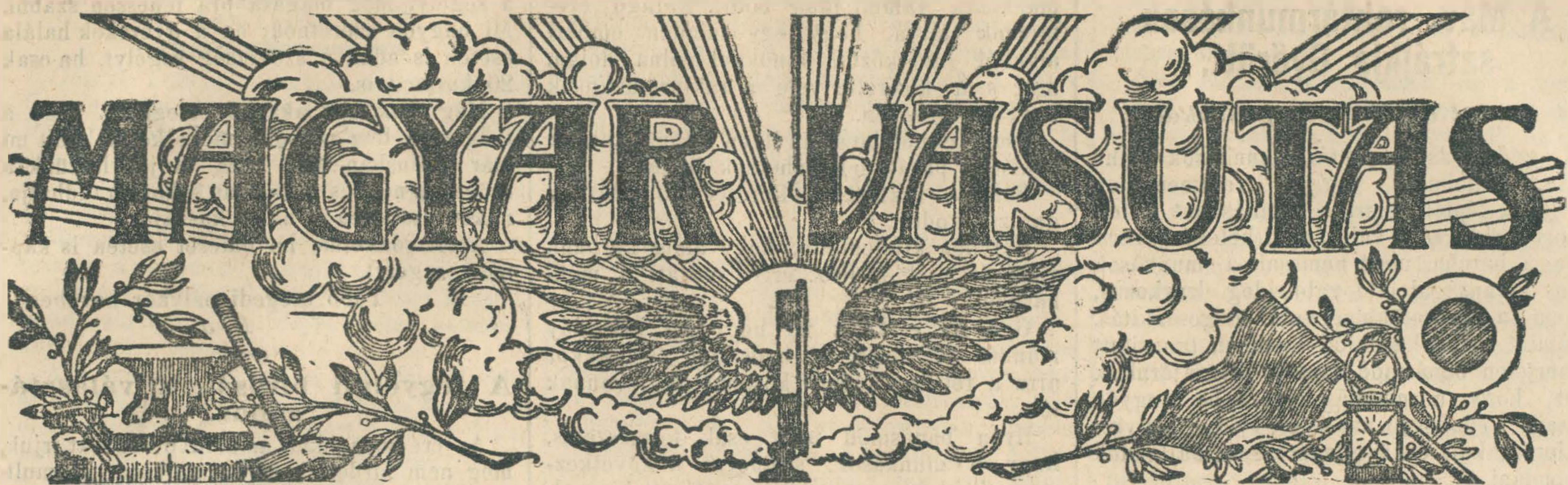

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. Félévre — — — — — 4.80 kor.
Negyedévre — — — — — 2.40 „ Egyes szám — — — — — 0.20 „
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Sztrájk.

Van szolgálati rendtartás. Vannak tiltó paragrafusok, amelyek szerint tilos ez, tilos amaz, de legjobban tilos a sztrájk.

De akármilyen tilos, mégis lesznek sztrájkok, sőt már van is sztrájk.

A győri raktári munkásokhoz nem hatott el még oly nagy mértékben az „izgatás anyaga”. A győri raktári munkások még október 10-ike előtt teljesen szervezetlenek voltak, de hat heti szervezkedés éppen elegendő volt ahhoz, hogy meggyőződjenek arról, hogy őket becsapták.

És éppen a Máv.-nak ez a becsapási manőverezése izgatja fel a vasuti munkásságot. Hát hogyis ne! Tessék csak elképzelni, hogy Kis János, vagy Nagy József raktári munkások minden nap feljegyzik, hogy hány órát dolgoznak. A hónapnak a végén azután megtekintik jegyzeteiket. Ebből azután kivil, hogy minden nap 12 $\frac{1}{2}$ órát dolgoztak. Igen ám! Csakhogy a főnök ur minden nap csak 12 órát irogatott a 12 és fél óra helyett.

Ily módon egy hónapban 15 órát csentek el egy-egy munkás verejtékes életéből. Ennek pedig a fele sem tréfa. A 15 órának a munkadíja éppen kifutná egy pár fejelés csizmára. Csakhogy a főnökség ezzel mitsem törődik. Ha panaszkodik valamelyik, akkor az állomásfőnök elé kerül, aki oly sértő modorban beszél alantasaihoz, hogy egyszer majd ő is — emberére talál.

Elvégre is nincsen mindenkinek galambepéje s amikor az ember ráadja valamire a fejét, hát akkor bizony nem számít a következményekkel.

A győri raktári munkások is azt mondták, hogy ha 15—20 éve dolgoznak is a vasutnál, azért mégsem házasodtak össze a győri raktárral. Azt a napszámot, amit a vasutnál kapnak, megkeresik másutt is. Mert ott künn, a vasut keretein kívül sem fizetnek ám rosszabbul! És ha nincs is kedvezményes tüzelő meg nyügbér-nyügbér, de legalább szabad az ember. Így gondolkodik a „bugris”, a „paraszt”, ahogy az „urak” szokták alantasait nevezik.

Nekünk meg szeget ütött a fejünkbe, utána nézni, vajjon csakugyan igazuk van-e a győrieknek? Csakugyan kevesebbet keresnek-e, mint „odakünn” a „többiek”? És meggyőződünk róla, hogy igaz. Nem egyesek napi keresetét vesszük, sőt, hogy helyet adjunk annak az ellenvetésnek is, hogy nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a vasutasnak állandó a munkája (már t. i. annak, akinek), azért kiszámítottuk, mennyi is a máv. munkások átlagos keresete?

Előttünk fekszik a Máv. 1906. évi üzleti jelentése. Ezek csak eléggé megbízható adatok?!

És eszerint a máv. munkásoknak (a műhelyieket ide nem értve) az 1906-ik évben napibér fejében 5,230.487 koronát és 89 fillért fizetett ki a Máv.

Szép szám egy summában! De miután ezen az összegben legalább is 30.000 munkás osztozkodott, hát egyre-egyre bizony nagyon kevés jutott. Az öt millió felüli összegből egy-egy munkásra **egy év alatt 173 korona 35 fillér** esik.

Valamelyik aranykráglis azt találna mondani — győri minta szerint —, hogy: „*parasztoknak ez is elég*”. Csakhogy egy esztendőben 365 nap van még Győrött is és a százhetvenhárom koronából egy napra csak **47 $\frac{1}{2}$ fillér** jut.

Ebből pedig még Győrött sem lehet megélni.

Pedig a negyvenhét fillérből még levonások is vannak: a nyugbér-, a betegpénz és a büntetéspénzek.

A műhelyi munkások már valóságos fejlődési díjazásban részesülnek a többiekhez képest. A múlt évben 13,260.090 koronát fizettek ki 9164 műhelymunkásnak. Az évi átlagos kereset tehát 1447 korona, amiből egy napra alig 4 korona esik.

Még ez az összeg is jóval a megélhetési minimumon alul van. De, uramfia, negyvenhét és fél fillér átlagos napi kereset olyan, hogy maguk a kegyelmes urak sem hiszik, hogy megélni lehessen belőle.

Bizony, bizony, a Máv. embertelen bánásmódja cseppet sem járul ahhoz, hogy a munkásokat még kitartóbb, még önfeláldozóbb munkára serkentse. És a mai, a Máv.-ra nézve oly kedvezőtlen forgalmi viszonyok között méltán elvárhatnók a Máv.-tól, hogy megbecsülje azokat, akik számára 1906-ban százhat millió korona profitot szereztek.

Nem kívánjuk, hogy a munkásság dédel-

getésben részesüljön, de méltányos, ha a kiadott rendeleteket *mindenkivel* betartatják.

Ugy látszik, az 50. számú „Hivatalos Lap”-ot *csak a munkások* között osztogatták. Pedig jó lett volna, ha egyik-másik szolgálati főnöknek is juttattak volna belőle. De utasítsa is őket a felsőbbbség a rendeletek betartására, de meg arra is, hogy ne keressenek a rendeleteken hátsó ajtókat, kibuvókat, utakat-módokat, amelylyel a munkásokat megrövidíteni igyekszenek.

Mert az ilyen kibuvók, rendeletferdítések készítésében egyes főnökök igen gyakorlottak. Képtelennél képtelenebb csürés-csavarással igyekszenek a munkásságot jogaitól megfosztani s ezáltal szítják az elégtelenséget. Szinte azt kell hinnünk, hogy erre utasításuk van az egyes szolgálati főnököknek. A vasut bajban van, a forgalom mindjobban akad (pedig beh' sok embervérrel kenegetik), s ilyenkor, amikor még hó sincsen, bünbakokra van szükség.

Erre pedig a Máv. a munkásait szemelte ki. Vérig sértegetni ezeket, jogukat nyíráltni, keresetüket megrövidíteni, mind olyan eszközök, amelyek a legodaadóbb munkást is a sztrájkba kergetik. És ez a Máv. célja: ha nincs hó, legyen sztrájk, s ha sztrájk van, akkor a munkásságra lehet tolni a forgalmi akadályt. Holnap-holnapután olvashatjuk, hogy a Budapest—Bécs közötti áruforgalmat beszüntették, mert — Győrött sztrájk van. Csak azután legyen is, aki ezt elhiggye.

Ily módon aligha teremt a Máv. rendet a forgalomban.

Munkásüldözés helyett tessék szociálpolitikát folytatni. Tessék embernek tekinteni, megbecsülni azt, aki 47 fillérek ellenében kockára teszi az életet, hogy a Máv.-nak évente százhat milliója maradjon. S ha a Máv. hajcsárjai a munkást megbecsülik, ha jogukat nem csorbitják, akkor nem kell tartania a Máv.-nak sztrájktól.

A Máv. mostanában benne van a pácban. Ha ki akar belőle lábolni, *akkor csak egy segitőtársra* akadhat és ez a *vasuti munkásság*.

A pausálás lapok, a parlamenti mameluktábor, a basáskodó félistenek egyúttvéve sem lesznek képesek a Máv. kátyuba ragadt szekerét kiemelni. Ide *munkáskarok* kellene.

De azután tessék ezeket meg is becsülni.

A Máv. raktármunkások sztrájkja Győrött.

A harcot a főnökség provokálta.

A győri vasuti raktári munkások e hó 16-án, szombaton reggel, valamennyien sztrájkba léptek, mert a munkásokat a többség ridegsége valósággal belekényszerítette a harcba, mert nemcsak a munkások jogos kívánságai elől való rideg elzárkozás, hanem a keresetükben való megcsónkítás, valamint a munkásokkal szemben tanúsított embertelen bánásmód szintén hozzájárultak ahhoz, hogy a munkások igénybe vegyék igazuk védelmére azt a fegyvert, melyről a kiereszkolt eskü ellenére sem hajlandók lemondani.

Hogy mik voltak az okok, amelyek a munkásokat harcba vitték, annak jellemzése szolgáljanak a következők:

A munkások azelőtt egyezményben voltak elszámolva, április 1-től azonban biztosított napibért állapítottak meg részükre, még pedig a három éven aluli munkások 2 kor. 30 fillér, a három éven felüliek 2 kor. 70 fillér napibért kaptak.

A munkások még a múlt hó elején beadtak kérvényt az üzletvezetőséghez, amelyben kérték 3 korona napibért a 3 éven aluli munkások részére. A 3 évnél öregebb munkásoknak pedig az üzletvezetőség belátása szerinti bérjavítást, továbbá hogy vasárnapi munkát csak délig végeztessenek velük.

Remélték kedvező elintézését a kérvényüknek, mert már a főnökség maga is meggyőződött arról, hogy mily nyomornak vannak kitéve, mióta az új rendszerrel együtt az akkord-árakat is szabályozták olyképp, hogy a munkások tetemesen kevesebbet kerestek, mint azelőtt. De nemcsak így károsították meg őket, hanem — és ez teljesen reá vall ezeknek az uraknak a kizsákmányoló hajlamára — a munkásokat félrevezették olyképpen is, hogy amidőn árumozdítási munkát végeztek velük, akkor hajszolták őket azzal a kijelentéssel, hogy akkordmunkások, tehát siessenek a munkájukkal; ha pedig kirendeltek közülük néhányat a forgalomhoz és az illetők kérték, hogy az elszámolást ne az egyezményi kereset rovására intézzék, akkor meg azt hazudták nekik, hogy ne törődjenek ezzel, mert ők nem egyezményes munkások.

Igy tehát a raktári munkások már hónapok óta nem tudják, hogy tulajdonképpen milyen elszámolási rendszer alapján fizetik őket. Vannak egyes csoportok, amelyek havonta 7—8 korona akkordot, viszont mások hónapok óta egy fillért sem kapnak. A munkások joggal élnek azzal a gyanúval, hogy valahol elsikkad az ő akkordkeresetük. Bárhogy dőljön el a munkások ügye, de becsületbeli kötelessége az igazgatóságnak **azonnal a legszigorúbb vizsgálatot indítani aziránt**, hogy hova fordították azon összeget, amelyet a munkások biztosított napibérükön felül megkerestek.

A főnökség embertelenségét jellemzi még az is, hogy lelketlenül kihasználja a pragmatikának a tulidó díjazására vonatkozó azon intézkedését, hogy csak félórán felüli tulidó lesz külön díjazva. Józan észszel ezt csak szörványos esetekre lehet értelmezni, a győri raktár főnöksége oly bölcsen rendezte be, hogy a munkásokkal naponta félórát tudolgoztat és így a múlt hónapban is minden munkás után 16 félórát nyerészkedett.

De nemcsak a kizsákmányolást üzték ily hallatlan mérvben. A bánásmód is olyan, hogy valóban csudálatos ezeknek a szegény embereknek a türelme.

Annak jellemzéséül, hogy miképp bannak a főnökök a munkásokkal, szolgáljanak a következők is: Szövetségünk vezetőségi tagja Faragó elvtárs hétfőn délelőtt benyitott az állomásfőnöki irodába, hogy kíséreltet tegyen a munkások megbízásából a békés megegyezésre. Amidőn elvtársunk belépett az irodába, ott látta a főnököt, amint magából kikelve, örült módra üvöltött két állomási

munkásra valami hiba miatt. Faragó elvtársunk látva, hogy egy minden emberi alakból kivetkőzött főnökkel volna dolga, meg sem kísérelte vele a raktármunkások ügyében beszélni.

Csak természetes, ha ilyen a főnök, akkor a kisebb pasák sem lehetnek jobbak.

Bent a raktárban Perczel főraktárnok garázdálkodik.

Betykén kijelentette, hogy amíg korpánk van, disznók is lesz, értve ezalatt a munkásokat.

Gyakori eset az is, hogy ha valamely munkás fél napig szabadságon van, akkor arra a fél napra hat koronát is levonnak tőle.

Ilyen bánásmód után csak természetes, hogy a munkások, számolva a következőkkel is, megszegték a tőlük kirevólerezett esküt és sztrájkba léptek. Hogy a Máv.-ot jövőben is ne érje ilyen blamázs, erre csak egy mód van: teljesítsék a vasuti munkások mindazon jogos követeléseit, amelyek teljesítése elől elzárkózni egyenlő azzal, mintha a munkásokat egyenesen az esküszegésre bujtánák fel. Másrészt pedig történjék gondoskodás arról, hogy hitvány hajcsárok ne használják fel hivatalos hatalmukat arra, hogy a munkásokkal úgy bánhassanak, mint egy értelem- és érzés nélküli állattal.

A sztrájkolók összetartása példás. Aruló egy sem akadt közülük. A főnökség először a pályamunkásokat akarta felhasználni sztrájk-törésre, ezek azonban inkább elmentek a vasutól, semhogy testvérarulók legyenek.

A közeli Öttevény és Abda községekből hozattak ezután munkásokat. Midőn azonban megtudták, hogy milyen célból hozatták őket, szintén otthagyták a munkát és hétfőn visszautaztak falujukba.

Ezután a budapesti raktárakból is hozattak munkásokat, akik azonban szintén hazautaztak, midőn megtudták, hogy sztrájk-törésre akarják őket felhasználni.

A hatóságot is igénybe vették már a munkások letörésére. Hétfőn beidézték őket a rendőrségre és kijelentették, hogy az állomásfőnökség utasítására feloszlatták a sztrájk-tanyát.

A főkapitány egyben „jóakaratulag” kérte őket, menjenek az állomásfőnökségre és kérjék visszavételüket.

A munkások azonban inkább egytől-egyig kivándorolnak, semhogy visszamenjenek oda, ahol oly gyalázatosan bántak velük el.

Itt csak a kölcsönös engedékenység útján lehet békét teremteni.

A többség se helyezkedjen a hivatalos ridegség álláspontjára akkor, amidőn a közérdek, valamint egy csomó munkásember érdeke ezt másképp tenné kívánatosá.

SZEMLE.

Halálozási segélyt a szövetség tagjainak.*

Igen tisztelt szerkesztőség!

Legfőbb ideje, hogy valahára a szövetség vezetősége hathatós támogatásban óhajtja részesíteni a tagokat. Én a magam részéről több társammal megbeszéltem a dolgot és arra a megállapodásra jutottunk, hogy ha a szövetség segélyt akar nyújtani, akkor ne 20—30 koronát adjon, hanem minél többet. Mi a magunk részéről inkább fizetünk 20 fillérrel többet minden hónapban és inkább a segély legyen nagyobb. Mi kiszámítottuk, hogy 20.000 tag, ha havonta 20 fillérrel többet fizet ez egy évben 48.000 koronát tesz ki és ebből már lehet tisztes segélyt kifizetni, legalább is 80—100 koronát. Sőt mi a magunk részéről szívesen fizetnénk még 30 fillérrel is többet, hogy

* Az idevonatkozó leveleket leadjuk, fentartjuk azonban magunknak a jogot, hogy alkalmilag megtegyük reá észrevételeinket.

a segélyt még magasabbra lehessen szabni. Mi nagyon szeretnők, ha a gyerekek halála esetén is adna a szövetség segélyt, ha csak 20 koronát is.

Még csak azt akarjuk megírni, hogy a dolgot jó lesz mielőbb megalkotni, mert mi már júliusban két éves tagjai leszünk a szövetségnek és a vasutas sohasem tudhatja, mikor csap reá a halál kaszája.

Azért jó volna, ha baleset esetén is kapnánk segélyt.

Több szegedi pályaoír nevében

B. J.

A fegyelmi bíróságok választásához.

Az eredményeket, amidőn e sorokat írjuk, még nem hirdették ki hivatalosan. A mult-kori közleményünkben közölt adatok azonban újabb megerősítést is nyertek. A műhelyi munkások választása már rég be lehetne fejezve, azonban egyes műhelyek, mint például a hatvani is, még mindig nem szavaztak. Megbotránkoztató, hogy az igazgatóságban a szavazatok összeszámlálásánál bizalmiférfiak nincsenek jelen.

Pedig biztos adataink vannak arról, hogy odafenn „kiigazítják” a választást. Így például a balparti üzletvezetőség területén a munkások a V. M. O. Sz. szavazólapjain feltüntetett jelöltekre szavaztak s bárha az egész nyugoti raktárban egyetlen egy ember sem szavazott Lendvai Jakabra, mégis ez kapta egyikét a legtöbb szavazatoknak. Hogyan lehetséges ez? Talán bizony a főfő szentkoronás Batori agitációjának eredménye ez? Mert tudni kell, hogy Batori raktármunkásnak négy napi szabadságot és diétát adott a Máv., csak hogy a munkásszövetség jelöltjei ellen agitáljon.

Annyi vakmerőség azonban még sem volt a Máv.-ban, hogy valami szentkoronás atyafit jelentett volna ki megválasztottnak. Valamennyien, Lendvait is ideértve, buzgó tagjai a V. M. O. Sz.-ének.

Az aradi fűtő elvtársaink is eredményt mutattak fel, amennyiben egyik jelöltjüket, Barna János fűtőt megválasztották.

A debreceni üzletvezetőség területén leadatott a VI. csoportban 850 szavazat, amelyek 319 jelöltek estek. Legtöbb helyen ki sem oktatták a munkásokat, akik közül nagyon sokan a saját szolgálati felebbvalóikra szavaztak. Természetesen az ilyen szavazatokat megsemmisítették.

Az eddigi eredményeket itt összegezzük: A műhely részéről jelöltjeink óriási többséggel győztek. Alig $\frac{1}{8}$ része a szavazatoknak jutott más jelöltekre.

A jobbparti üzletvezetőség területén ugyan csak a mi jelöltjeink választattak meg.

A balparti üzletvezetőség területén megválasztottak: Szodola, Pohánka, Lendvai, Bartoschek és Vass István III. munkástársak.

A debreceni üzletvezetőség területén megválasztottak: Dézsi Gábor, Horváth Sándor, Kovács Bálint, Katona Bálint és Konya Sándor munkástársak.

A többi helyekről még nincs értesülésünk. Alkalmilag különben minderre még visszatérünk.

Számok beszélnek.

Az év első 10 hónapjáról a Vasuti Munkások Országos Szövetsége mérleget készített. Ezek a számok beszélnek azután a legjobban a szövetség haszna mellett. Tíz hó alatt lapokért, oktatásért közel 44.000 koronát adott ki a szövetség. Segélyekre és jogvédelemre 5535 koronát. Ide természetesen nincsen beleértve az a 2000 korona segély, amelyet a helycsoportok osztottak szét, valamint azok az ezrekre rugó segélyek sem, amelyeket a „Magyar Vasutas” a saját pénztárából utal ki. Az egész, közel 74.361 koronás bevételnek csak $\frac{1}{8}$ részét (11.569 koronát) emésztett fel az adminisztráció. Ebben az összegben benne vannak azonban az újabb befektetések, nyomtatványok stb. stb. Ilyen mérleg mellett nincs oka a szövetségnek szégyenkeznie. Ez a mérleg bizonyítéka életképességének.

Acs György.

Oda se kellene tennünk a keresztnévét. Ugy is tudja mindenki, hogy Acs György a Rudolf trónörökös egyesület elnöke halálát jelenti a fenti gyászkeret. Nincsen annyi helyünk, amennyit emlékének szentelni kiérdemelt.

Hányszor bandukolt szük sikátorokon keresztül a nyomor tanyájára és segített a szegények gondjain! Hány gyermek köszönhetett neki így télvíz idején meleg kendőcskéjét, egész topánkáját?

Acs emberbarát volt a szó legteljesebb értelmében. Annak az egyesületnek, amelynek élén alakulása óta működött, csak a hivatalos neve volt Rudolf trónörökös-egyesület, de a vasutasok csak Acs-egyesületnek hívták.

Ez a név rajta is maradt az egyesületen. Maradandó emléke lesz ez Acs Györgynek addig, amíg szükkülő vasutasok lesznek. És szükkülő vasutasok még soká lesznek.

*

Ehelyütt kell megemlékeznünk a keleti kocsiműhely dalárdájáról, amely ismerte Acs György munkás életét, testületileg akart résztvenni a temetésen. Azonban a műhely főnöke, aki nem is úgy viselkedik, mintha a dalárda elnöke, hanem legalább is főnöke volna, *nem engedte meg a temetésen való részvételt.* Eme minden kritikán aluli intézkedését azzal a képtelenséggel indokolta, hogy a vasut érdeké nem engedi meg, hogy egyidőben ennyi munkás távozzék, na meg, hogy Acs György nem volt a dalárda tagja. Mi még világosan emlékszünk, hogy Horánszky, Kriegsauer urak sem voltak a dalárda tagjai, azonban a temetésükre mégis kirendeltek minden épkézláb embert. Végre aztán hosszas tanácskozás után beleegyezett a főnökség abba, hogy a dalárda Acs temetésén résztvehessen, kikötötte azonban, hogy *pénzt nem szabad elfogadniuk.*

Ez a kijelentés jellemzi a főnök ur gondolkodási módját. A dalárda tagjai nem pénzért, hanem meggyőződésből, kötelességtudásból szoktak a temetéseken megjelenni és lesznek még temetések, amelyeken a világ minden kincséért sem fognak megjelenni.

A Ksod. alkalmazottaihoz.

A Kassa—oderbergi vasut alkalmazottainak csak egy kis része van még eddig szervezve. Legnagyobb része hallgat még az „urakra“, akik azt mondják: „*azt a három hatost, amit a szövetségbe be kell fizetned, add meg inkább!*“

És nagyon sokan meg is fogadják a jó tanácsot s szervezkedés helyett inkább pálinkáznak meg kártyáznak. Ezeknek sohasem jutna eszükbe a ruttkai helyicsoport egy-egyfelolvasására ellátogatni, valószínűleg azért, mert sorsukkal nagyon meg vannak elégedve. Ha ez így volna, hát semmi kifogásunk sem lehet ellenük, sőt nincs is szándékunkban, hogy elégedetlenséget szítsunk közöttük, hiszen nekik kell a legjobban tudniuk, hogy a szegények legszegényebbjai a fűtők, fékezők, örök, raktári- és pályamunkások, milyen mostoha bánásmódban részesülnek. Lehet, hogy most ezek a kevésbé szerencsések is boldogok, mert hiszen a fizetést „rendezték“.

De mi azért egy cseppet sem irigyeljük a boldogságukat.

Nagyon kevesen lesznek a Ksod. alkalmazottai között olyanok, akik mélyére tudnak pillantani a dolgoknak s belátják, hogy a Ksod. sem irtott ki a világból minden rosszat s hogy még nagyon sok kívánni való volna hátra.

Azt ugyan valamennyi tudja, hogy most miye, mennyije van, de hogy a jövőben miye, mennyije lesz, arra már aligha tudnának válaszolni.

A Ksodnál még az 1891-ben készített szabályzat van érvényben, melyben természetesen szó sincs fegyelmi bíróságokról, automatikus előléptetésről, amint az már a többi vasutaknál található.

De a szervezett vasutasoknak nemcsak a szakmabeli eseményeket kell figyelemre méltatni, hanem a szakmán kívül eső gazdasági életét az egész társadalomnak. A népek jogtalansága, a militarizmus kinövésai, az élelmiszerekkel és a lakásokkal üzött uzsora, mindezek oly körülmények, a melyek méltán megérdemlik, hogy lekössék a vasutasok figyelmét.

Mert mit ér az, ha a Ksod. emeli is a vasutasok fizetését, amikor az élelmiszerek drágasága ezt kétszeresen elveszi tőlük? Mi hasznuk van a Ksod. pályamunkásainak, ha napibérüket 10 fillérrel emelik s ugyanakkor a kenyér, a lakás, a burgonya árát, sőt még az adókat is felcsavarják. De nemcsak direkt adókat létesítenek, hanem fogyasztási adókat is. A petróleum, cukor, bor, sör, pálinka, minden meg van adóztatva. Igenis, a bor is, a sör is, meg a pálinka is. És éppen ezért mondják a Ksod. aranygalléros kisistenei, hogy „*azt a három hatost add meg inkább!*“, mert ezáltal könnyítenek a maguk, meg az ő felettük állók helyzetén. Lássák be már végre a Ksod. elnyomottai, hogy nekik is szervezkedni kell, ha azt akarják, hogy rájuk is jobb napok virradjanak.

Tüzelőanyag-kedvezmény és a Máv. igazságszolgáltatása.

Pragmatikánk van már, állítólag csekély jogok is vannak biztosítva részünkre, de amit tényleg benne találunk, nem véd meg bennünket mindazon régi bajoktól, jogtalanságoktól, igazságtalanságoktól, amelyre hivatva volna.

És ha akad vakmerő, aki rá mer mutatni az igazságtalanságokra, szörnyen kell érte lakolnia.

Megfosztanak szorgalmas, becsületes munkásokat (egy pár hazug denúciáns besugása folytán) száraz kenyerrüktől is, amelynél egyebük ugysem volt, nehogy egyesek leleplezhessék durva, gögös és alattomos eljárásukat. Az új rendszer szerint lefolytatott vizsgálat is, se jó protekció, a sógor, a koma, meg nem tudom hányféle erős támasz is szemet huny minden panasz és igazságtalanság előtt, most is éppen úgy, mint a múltban.

Egy pár hónappal ezelőtt foglalkoztunk már a Rákospalota—újpesti állomáson a tüzelőanyag kiszolgáltatásakor divó visszaélésekről és harcokról.

Akkor igazságunkat 300 kartársunk által a magyar államvasutak igazgatóságához eziránt benyújtott panaszos kérvénye, feljelentése is igazolta.

Ki is küldtek, hogy a gyereknek neve legyen, egy tessék-lássék bizottságot a vizsgálat megtartására.

De hogy azonban minden a régiben maradt, sőt még Bródy ur most még nagyobb és gorombább legény a talpán mint eddig volt, azt eléggé kell tapasztalni. A nála tüzelőanyag kiszolgáltatása iránt megjelenő kartársaink vagy hozzátartozóik, ha Bródy urnak *tetszik* (és ha van! *A szerk.*) úgy kapnak fát, szenet — egyébként ezt is csak nagy időpazarlással és egyéb mellékiadásokkal spékelve —, sőt hetekig is elsétálhat Bródy ur látogatására.

A befizetett összeg tüzelőanyagok hiányában, hónapokig hever mint holt tőke, sőt mivel az állomáson egy rossz szokás divik, úgy a hetekkel előbb beadott utalvány is elvesz, mire Bródy ur kedves kartársaim ki fogja önöket vagy pláne hozzátartozóikat dobni azzal, hogy „*már azt önök el is vitték!*“. Ha azután ez ellen panaszt emelnek a felettes hatóságnál, úgy szintén önök a bűnösök, ha pedig mégis igazságot akar valamelyikük és Bródy urat a rákospalotai község házában pörli be, úgy az illető megint bűnös és gondoskodik a balparti üzletvezetőség arról, hogy meg is büntessék érte „*rágalmazás!*“ címén.

Igy fest a Máv. igazságszolgáltatása, ha jogokról van szó, az alkalmazottaknak a pragmatikában szentesített jogairól. És még mindig keresik az izgatókat? Hát ime, be-

mutattuk Bródy urat. Ő izgat. Közel 2500 alkalmazottat izgat durva és önkényes eljárásával.

Irott malaszt marad tehát az a kedvezmény, hogy a tüzelőanyagot részletekbeni lefizetés mellett is kiutalványozzák, ha ennek nincs aki érvényt tudjon vagy *akarjon* szerezni.

A vasutasok és nejeik józanságára vall az, hogy Bródy ur még korlátlanul önkénykedik, de nem tudjuk, hogy nem-e fog türelmük elfogyni, ha ez így tovább tart és dacára az őt körülvevő két rendőrtestőrnek, le találunk vele számolni, mert a rendőrök csakis Bródy urat védik, míg a fatolvajok szabadon garázdálkodnak.

Reif Bonaventure, Istvántelki műhelymunkástársunk, heteken át várt a lefizetett tüzelőfára. Persze, ki volt szolgáltatva a fauszorásoknak, amíg végre fa érkezett. Munkástársunk kiment a fát hazavitetni. A rákospalotai állomáson azonban kellemetlen meglepetés érte, mikor is a főnök ur tudtára adta, hogy a hetekkel előbb *leadott utalványára a fát már elvitte.*

Munkástársunk, hogy ezen állítás valótlanságát bebizonyítsa, meg hogy ne kelljen mulasztania, elküldte másnap nejét, hogy a főnök ur tévedését bebizonyítsa, mire Bródy ur az asszonyt az irodából kidobta. Látva munkástársunk, hogy ez így eredményre nem vezet, panaszt emelt a főnök ur ellen a rákospalotai község házában, mire Bródy ur a balparti üzletvezetőség feljelentette.

Mit tesz ilyenkor az üzletvezetőség? Leír szigorú hangon a műhelyfőnökségnek, hogy nevezett munkástársunk szigorúan büntetessék meg. Tehát, a munkás elveszt a főnök ur hanyagsága és rossz szokása miatt 13 koronát, amit megfizetett, neje hetekig szaladgált hiába, ebédet nem főzhetett, mert idejét a favárás elrabolta, munkástársunk kénytelen volt vendéglőben étkezni, most még esetleg meg is büntetik. Munkástársunknak ennél fogva sok koronája bánja meg a favarást.

Azt hisszük, hogy ezen tarthatatlan állapotokat meg fogják szivlelni a magyar államvasutak igazgatóságánál. Egyben felhívjuk a kereskedelemügyi miniszter ur figyelmét is ezen körülményre, hogy ime, milyen jóakarattal bánnak kartársainkkal és hitvány rongyként hozzátartozóikkal.

Az uzsorások ellen.

A műhelyekre hirdetményt szegtek ki, amely így szól:

Valamennyi önálló és fiók-műhelyfőnökségnek.

Az egyik műhelyben megtartott vizsgálat alapján megállapítottuk, hogy több fővárosi hitelszövetkezet ügynökeit a műhelyek székhelyére küldvén, munkásainkat kölcsönök felvételére ösztönzik, a kölcsönök azonban nemcsak hogy rendkívül drágák és terhesek, de sőt munkásainkat a szövetkezetek lelkiismeretlen üzlemei révén nagyobb anyagi bajokba is dönthetik.

Ámbár a munkások nagykorú férfiak lévén, lehetnének annyi elővigyázattal, hogy a különböző és rendszerint uzsorakamatokat szedő szövetkezetek ügynökeit csábításaitól magukat megóvják és tulajdonképpen e tekintetben nem vagyunk hivatva velük szemben ellenőrzést gyakorolni, mindazonáltal a munkások jól felfogott érdekében felhívjuk Cimet, nyomatékosan figyelmeztessék a munkásokat, hogy hasonló megkárosításukra irányuló kölcsönügyletek kötésétől tartózkodjanak.

Pénzüntézeti ügynököknek a munkásokkal való érintkezése szigorúan ellenőrzendő. A munkások pedig eltiltandók attól, hogy kölcsönök közvetítésébe bármiként befolyjanak.

Budapest, 1907. évi november hóban.

Novelly, igazgató-helyettes.

Szép ez a rendelet nagyon. De tessék elhinni, senkisémmé venne fel kölcsönt, ha megfelelő keresete meg pénze volna. Az uzsorásoknak pedig ez a rendelet — fájdalom — ugysem szegi nyakát.

Justitia.

Az igazságot régi időktől fogva egy be-kötött szemű hölgygyel, kezében mérleggel ábrázolják annak jellemzésére, hogy Justitia, az igazság istennője, nem tekintve semmire és senkire, mindenki számára egyenlően méri az igazságot.

Igy volna ez képletben, azonban a valóságban már másként történik.

Bizonyítják ezt a munkásság ellen gyarkorta hozott drákói és igazságtalan ítéletek, amelyek megdöntik azt a hitet, mintha mindenkinek egyformán mérné ki az igazságot.

Ha így történik ez a bíróságoknál, miért ne történhetne a Máv.-műhelyekben is így?

Nos, így van ez már ott is, bizonyítják az alanti esetek:

Szigeti Karoly kocsilakatostól az északi főműhelyben november 2-án négy réztámcsavart koboztak el, amely a zsebében volt. Ezért öt azonnal elbocsájtották a szolgálatból.

Ellenbogen, aki a munkásság elleni áskálódásai révén ismeretes a szervezett munkások előtt, szintén lopott vörösrezt, de ezért meg sem büntették.

Török szerszámlakatos, Ellenbogen rokona, pedig szerszámot lopott, ezért levontak a napibéréből 40 fillért.

Ime, így mérik az igazságot Justitia isten-asszony nagyobb dicsőségére.

Sajó kutyám . . .

Igy kezdődik egy jól ismert népdal. Ismert is, meg kedvelt is. A debreceni műhely Sajója is ismert, de egy cseppet sem kedvelt. Annyira nem kedvelt, hogy még azokra is haragszik, akiknek jó kedvük van.

Mert akárhányszor megesik, hogy valaki munkaközben dalolni kezd és ilyenkor bizony nem mutatja be előbb műsorát Sajó urnak, hanem dalol, ahogy szívén-száján kifér. És eddig még nem tiltottak el egy nótát sem a debreceni műhelyben.

Dalolták a himnuszt, a szózatot, a circum dederum-ot, de még senkire sem kiáltották, hogy *ácsi!*

Még a Marseillaise is tulzughatta a gőzkalapácsok fülsiketítő zaját, a kánya se törődött vele.

Most azután megesett, hogy Sajó ur eltiltotta azt a nótát, amely úgy kezdődik, hogy „*Sajó kutyám, jaj de mélyen aluszol!*”.

És hogy megmutassa Sajó (a mérnök), hogy ő bizony nagyon is ébren van, hát nyomban megbüntette az éneklőt öt koronára.

Tyűh, az árgyélusát!

A debreceni műhelyben már dal-cenzor is van s hozzá olyan, hogy bizony-bizony jöhet idő, amikor még ő fizet öt koronákat a cigánynak, amiért a „Sajó kutyámat . . .” a fülébe fogják huzni.

Csak azt nem értjük, hogy Sajó mérnök ur neve csak újabb, sőt legújabb keletű, míg a „*Sajó kutyám . . .*” kezdetű népdal van legalább is 50 éves. Hátha Sajót, a mérnököt, olyannyira bosszantja a Sajó név emlegetése, hogy öt korona büntetéseket zudit a munkások nyakába, akkor miért nem vette fel inkább a Dráva vagy a Száva nevet, ezekről nem szól a nóta. Tessék elhinni, Sajó ur, hogy egy korona ellenében a belügyminiszter ezeket a neveket is engedélyezi.

Vasárnap délután.

A munkáltatók, amikor panaszkodnak, hogy a sztrájkok s a béremelések mennyire csökkentik a profitot, bölcsen hallgatnak arról, hogy az alkalmazottak nemcsak munkaerejükkel, de életük veszélyeztetésével is szolgálják őket. Budapesten a vasárnap folyamán öt embest is ért szerencsétlenség szolgálat közben.

Császár István ellenőr a cinkotai helyiérdektől vasuton kocsi-ról-kocsira szállt, hogy az utasok

jegyét ellenőrizze. Szolgálatában közben megcsuszott s a vonat kerekei alá került, melyek veszedelmesen összezúzták.

Vasárnap délből a közúti villamostársaság egyik kocsija elütötte Karmazsin István váltóőrt.

Lukics János villamoskocsivezető leesett egy városi villamoskocsiról. Súlyos sérüléseket szenvedett.

A rákosi állomás közelében Varga Miklós vasuti őrt egy vonat elütötte.

A gráci gyorsvonal vasárnap a keleti pályaudvaron elütötte Pál István fékezőt, aki veszedelmesen megsérült.

Egy vasárnapra ez is elég.

Persze, hogy maguk voltak valamennyien a szerencsétlenség előidézői. Miért nem vigyáztak jobban? Miért ittak annyit?

Mert ezek a tőke kifogásai. — Oh, a tőke, az sohasem hibás!

A piskiiiek és a papzsák.

Piskin az a szokás járja, hogy a vasuti munkások egyházi adóját hivatalból vonják le a munkabérekéből. Ez a kegyes cselekedet pedig olyan szépen beleütközik a szolgálati szabályzatba, mint ahogyan nem ütközött bele egyik se azok közül a munkástársaink közül, akiket bűnös Ádámokként kiűztek a vasuti paradicsomból.

A piskiiiek panaszkodtak, tiltakoztak, zugolódtak, jobbra-balra kérvényeztek e jogtalan levonás ellen, sőt a minisztériumhoz is felírtak ügyészünk által és onnan kérték az orvoslást. No hiszen, jó helyre fordultak! Még hogy ez a kormány a papok ellen csináljon valamit!? Félesztendeig hempergett a kérvény a hivatali asztalokon, míg végre elintézték. És pedig hogyan? Ugy, ahogyan manapság szokták. Gyáván. Jezsuitásan. Nem mondották, amit mondaniok kellett volna, hogy a levonás jogtalan, tehát beszüntendő. Ezzel sérelem esett volna az egyházon és ez nagy baj lett volna. De azt se mondták, hogy a levonás jogos ilyen meg ilyen paragrafus alapján, miután ezt se mondhatták, mert nincsen olyan paragrafus, amely szerint az egyházi adó hivatalból levonható volna. Hanem megkerülve szépen a kerítést, úgy határoztak, hogy nem szüntetik be a levonást, *mert nem tartják jogtalanának*. Jól megértjük! Nem azt mondták, hogy jogos, mert ha ezt mondják, akkor citálni kellene a paragrafust, amelyre támaszkodnak. Ilyen pedig nincsen. Hanem kijelentik, hogy nem jogtalan. Jellemző a tojástancolásból élő kormányra.

A piskiiieknek most két választásuk van. Vagy megteszik, hogy a levont összeget per utján követelik, ami azonban nem éri meg a fáradságot és költségeket. Vagy pedig szépen kilépnek a felekezetükből, mely esetben ugyan még öt évig fizetik a legutolsó év egyházi adóját, de azután békességben lesznek. Abban a percben, amikor az egyedül üdvözítő egyházuk látni fogja, hogy elhatározásuk komoly, meglássák csak a piskiiiek, hogyan fog rohanva sietni rendet csinálni abban a kérdésben, amelyben a kormánytól hiába kértek intézkedést.

A váltóőr gyermekei.

Megrázó szerencsétlenség történt e hó 11-én Nógrádverőce állomáson.

Miklós András váltóőrnek kilencéves Juliska lánya és hétéves Pista fia ebédet vitt a szolgálatban levő atyjuknak az őrbódéba.

Eppen akkor járt be Vác felől a 128-as számú személyvonat s haladt ki a 243-as vonat Nógrádverőcéről. A gyermekek az egyik vonat előtt áttértek a másik sínparra, melyen a 128-as vonat haladt, de nem vették észre a vonat közeledését.

Egyszerre megállt a vonat.

— Miért álltak meg? — kérdezé a vonat személyzetétől az odaérkező Miklós váltóőr.

— Nem látja, — szoltak reá, — két gyermek került a mozdony alá.

A váltóőr oda sietett és ott látta a mozdony mellett leánya véresre zúzott testét, néhány lépésnyire a hétéves Pista gyerek feküdt mozdulatlanul. A vonat utasai meghatottan nézték, amint a szerencsétlen apa gyermekeire borult szívszaggató jajgatással. Amint észleztette őket, egyszerre csoda történt. A kis Miklós Pista megmozdult és nem-sokára felkelt a sínek közt. Egy-két súlyosabb zúzott sebe volt, de épen maradt. Ez csak úgy magyarázható, hogy nénje fogta fel testével azt a rettenetes útést, mit a mozdonytól kapott, ami halálra zúzta a kilencéves leányt s a fiut már nénje véres teste óvta meg a halálra gázolástól. A kis leányt nagy részvéttel temették el, a halál torkából csodálatosan megszabadult fiúnak semmi baja sincs.

Szomorú eset ez nagyon, azonban csak egy kis részlet abból a tragédiából, amely a vasutas társadalomban játszódik le és amelynek tragikus hőse: a vasutas.

Tűz Istvántelken.

Az istvántelki főműhely asztalosműhelyének a teteje leégett. Leégett, ámbátor a Máv. jelentése szerint a tüzet nyomban észrevették. Szinte csoda számba mehet, hogy az egész műhely el nem pusztult, mert éppen úgy történt a dolog, amiként már az északi főműhelyi tüzeset alkalmával is megírtuk, hogy *a tűzoltóság nem tudott a műhely területére bejutni*.

És ez nagyon természetes, mert a főnökségnek főgondját nem az emberek életének, meg a Máv. vagyonának megvédeése képezi, hanem korcsmai beszédek ellesése, kihallgatása, kikémlelése.

Arra a nagytekintetű főnökség nem gondol, hogyan menekülnek a munkások egy nagyobb szerencsétlenség esetén?

Mit bánják ők! Fő, hogy a műhelyt körülvevő fal jó magas legyen. Valóságos kínai fal. Ezen azután bizony nem hatol keresztül majd gyűlési meghívó.

Es éppen ezért nincs sehol sem kapu az egész óriási műhelytelepen, ahol a tűzoltóság befért volna. Mikor a tűzoltók a műhely elé értek, tanácstalanul álltak; nem tudtak oltószereikkel a műhely területére jutni. Végre is megkerülték az egész vasuti töltest, áthajtottak a vágányokon, valami kisebb ajtót betörték, kitágították, letörték a szemöldökfákat s mindez csupán 1/2 órai késést okozott.

Persze, hogy ezalatt a tetőzet, meg egy pár gyalupad elhamvadt.

A tűz okát a műhelyfőnökség annak tulajdonítja, hogy bizonyára valamelyik izgató gyújtó hatású beszédet tartott a műhelyben, hozzá még lángoló hangú röpiratokat is osztogattak. Mindettől persze, hogy kigyulad a tető! . . . Még itt is az izgatók a hibások. A műhelyfőnök ártatlan s akit büntetni fognak, az bizonyosan az őr lesz.

Vasutassors.

Végzetes szerencsétlenség történt 14-én délután a nagyváradai pályaudvar fűtőházában. A mozdonyok körül foglalatostkodott Turosi András, tizenkilencéves fűtő. Észre se vette, hogy a fűtőházba beszaladt egy mozdony. A legutolsó pillanatban el akart ugrani, de már későn volt. Jobb kezefejét teljesen leszakította a mozdony, balkarját pedig félig összetörte. A szerencsétlenül járt munkást haldokolva szállították be a kórházba.

Műhelymunkások!

Készüljete a munkásbizottságok megválasztására! Csak öntudatos munkást jelöljete!

Sekszér József, déli vasuti fűtő tagtársunk, Sopronban, e hó 15-én, a mozdony leakasztása alkalmával, az ütközők közé került. Nyomban meghalt.

Temetésére a központ Garai Ármin elvtársat küldötte ki. A csoport ravatalára koszorút helyezett.

Akik a ti filléreitekből huznak hasznót, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast előfizetik.

A züllés oka.

I.

(r.) Már a polgári kitartott sajtó is, melynek legnagyobb jövedelme éppen az államvasutak kasszájából telik, kezd foglalkozni az államvasutak napról-napra türethetlenebbé váló helyzetével.

Itt a tél és a magyar királyi államvasutak nem birnak szemet elszállítani. Fiume állomás raktárai minden második héten betelnek és be kell szüntetni a Fiume felé irányuló forgalmat. Oly kiváltságos és kormányilag dédelgetett cég, mint a Kereskedelmi Részvénytársaság, nem bírja a neki kiváltsággéppen juttatott állami szállítását lebonyolítani és az ország egyes vidékei só nélkül maradnak. A hajózás megszűnésével még fokozódik a nyomorúság, mert a tömegárúk, melyek eddig az olcsóbb vízi utat keresték, most a vasutra szorúlnak, de csak a vasuti raktárakig jutnak, hogy ott azután hetekig feküdjének és a vasut tehetetlensége folytán sok ezer dolgos munkás szájából kivegyék a mindennapi kenyeret. Olvassuk, hogy egyes gyárak és fatelepek, miután a vasuttól kocsit nem kapnak és szállítani nem tudnak, kénytelenek üzemiüket vagy teljesen becsukni és munkásaikat elbocsátani, vagy pedig korlátolt üzem fenntartásával, alkalmazottjaik keresetét csorbítani.

Es ez nem mai jelenség. Így volt ez már a múlt télen, az időjárás szigorúságával takargatva, nem szűnt meg a tavasszal, seu nyáron és fokozottabb erővel fog kitörni a mostani tél folyamán, hogy a gazdasági káosz még nagyobb legyen.

Ezen áldatlan és vészes helyzetnek sokféle okát adják.

Az első és legfőbb okozója, azt mondják, az államvasutak elégtelen kocsiparkja. Okolják a rakodóhelyek elégtelenségét is. Sőt vannak egyes diszsjátó organumok, akik egyenesen a vasutasok fegyelmetlenségére mutatnak rá és a bajok okait az alkalmazottak szervezkedésében, sőt a szociáldemokráciában keresik. Vannak olyanok, akik *rendkívüli gazdasági fellendülésről* beszélnek, amely nagy fellendüléssel a vasut nem tud lépést haladni.

Ez utóbbi argumentum a legmulatságosabb, midőn ma, az általános elszegényedés idején, gazdasági fellendülésről beszélnek és a legretrográdabb gazdasági helyzet mellett az egyetlen modern haladási eszközt, a vasutat elmaradottnak, ósdinak bélyegzik.

Nem akarunk szítával vizet meríteni.

Tény az, hogy kevés a kocsik és kevés a rakodóhely. Ezt elvitatni nem lehet. Tény az is, hogy a baj nem mai keletű és nem is máról-holnapra orvosolható. De az is tény, hogy a vasut berendezkedése egyáltalán nemcsak nálunk, hanem az egész világon drága, nagyon drága dolog és sehol sem rendezkedtek úgy be, hogy előre kiadnak olvasatlan száz milliókat, nehogy egyszer majd a vasut évek múltán elakadjon.

A tőke mindig óvatos és előrelátó volt. De annyira sehol sem vitte, hogy előre látásból és óvatosságból gyümölcsötlen száz milliókat leköt, nehogy egykor majd évek múltán százazreket veszítsen.

Valljuk be őszintén tehát, hogy nemcsak az államvasutaknál, de mindenféle rendű és rangú vasutnál van időszakos kocsihiány.

A vasuti szállítási üzlet időszaki változásokon megy át.

Különösen érezhető ez nálunk Magyarországon, ahol kicsi az ipar és a vasuti forgalom a termés szerint emelkedik vagy apad.

Más időben kell a nyitott kocsik, más időszakban van a szekrényes fedettkocsinak keletje, egyik termelési ág csak 15 tonnás kocsikat használhat, mert sokat és olcsón akar szállítani, a másiknál épp az ellenkező eset áll fenn és a vasutnak ehhez kell igazodnia.

Poroszországban, ahol a kontinens legnagyobb szénforgalma lebonyolódik, éppen nincs annyi szenes kocsik, mint amennyi a szénállítás idején szükséges, — mert a vasut nem szerezhet be annyi ilyen speciális járművet — melyek azután félétlen át kihasználatlanul álljanak és tetemes tőkekamat veszteség mellett még a forgalmat is tömegükkel megbénítanak.

Sehol semminemű vasutnál nincs annyi kocsik, mint amennyi a szállítási idő alatt kell, de a nyomorúság, a teljes züllés sehol olyan nagy, mint éppen a magyar államvasutaknál.

Hisz, ha nem is megyünk külföldre, ha csak Magyarországon maradunk, azt tapasztaljuk, hogy a déli vasut, szamosvölgyi, arad-csanádi és győr-sopron-ebenfurthi vasutakat együtt említjük, melyek együtt elég tekintélyes vasuthálózatot képviselnek, ott nem hallunk panaszt torlódásról, kocsihiányról, ha csak annyiban nem, amennyiben az államvasutak nem okoznak az ő állandó szállítási nehézségeikkel szintén nehézségeket a szomszéd pályának.

Szörványosan fellelphetnek ott is bajok, de ha a bajok állandóak és orvosolhatlanok, akkor ugyan mélyen kell a betegség fészékének feküdni.

Es bizony-bizony nagyon mélyen fekszenek. Nem a lokomotivok betegek, nem csak a kocsi hiányzik, hanem beteg az egész államvasuti rendszer és közel áll a Máv. csődje.

Az államvasut legnagyobb baja és az összes bajok kutforrása, hogy az igazgatóság tehetetlen és képtelen az egész gépezetet áttekinteni.

Nem mai keletű baj ez sem, nagyon régi. Beteg testnek beteg az orvosa is.

Es ennek a betegségnek a neve: dementia senilis. Aggkori gyengeség.

Nem a Máv. elaggott, hanem a vezetősége és ennek a vezetőségnek a rendszere.

Évek — sőt évtizedek hosszú során kifejlődött egy papiroskormányzás a Máv.-on, lehetetlen és érthetetlen rendeletekkel spekelve. Egy-egy igazgatósági rendelet magyarázásában, legyen az forgalmi vagy díjszábasú utasítás, oly apparátus kell, hogy ahány az alkalmazott, annyiféleképpen magyarázza.

Nincsen szerves összefüggés az államvasutak igazgatósága és a vonal között, egyik a másikat nem érti, de nem is akarja megérteni.

De nincs meg az összefüggés még az igazgatóság egyes osztályai között sem, sőt ami még rosszabb, még hatásköri surlódások is vannak közöttük állandóan.

Az ilyen rendszernek szerves közigazgatási politikát üzni nem lehet.

Az ily radikálisan modern intézményben

mint a vasut, a csökönys és elaggott konzervativizmus csödre vezet.

Az államvasut jelenlegi kuszált, züllött és a lejtőn lefelé rohanó állapotának egyedül az igazgatás tehetetlensége az oka és hogy ez nem frázis, ezt tételről-tételre lapunk hasábjain fogjuk bizonyítani.

Egyet azonban előre bocsátunk és az események csakhamar igazat fognak nekünk adni, hogy a személyzet ambíciójának teljes letörése ukázrendeletekkel, sérelmes pragmatikával szintén hozzájárult a Máv. teljes zülléséhez, mert még jó igazgatás mellett is kell számolni a személyzet emberi jogival, de ha a tehetetlenség és erőszak összefog, abból csak fokozottabb bajok származhatnak.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A szövetség összes tagjaihoz!

Tagtársainkat felhívjuk, hogy az eddig esedékessé vált tagsági díjakat november hó végéig saját érdekükben egyenlítsék ki, annál is inkább, mert december hónapban a jogosulatlan tagokat töröljük. A törölt tagok összes szerzett jogait — köztük bármilyen segélyre való jogosultságukat is — elvesztik és csak új tagokul vétethetik fel ismét magukat.

A központi vezetőség.

A központi vezetőség az év folyamán a következő helyicsoportok taggyűlésein képviselteti magát:

November	22, péntek este 6, Nyíregyháza.
"	23, szombat este 7, Brassó.
"	24, vasárnap d. u. 3, Kolozsvár.
"	24, " d. u. 8, Dés.
"	25, hétfő este 6, Petrozsény.
"	27, szerda este 7, Piski.
"	29, péntek este 6, Ruttká.
"	30, szombat este 7, Nagyvárad.
December	1, vasárnap d. u. 2, Sumony.
"	3, kedd este 6, Szolnok.
"	8, vasárnap d. u. 2, Kaposvár.
"	8, " d. u. 2, Békéscsaba.
"	8, " d. u. 2, K.-k.-félegyháza.
"	10, kedd este 8, Szombathely.
"	12, csütörtök este 6, Zólyom.
"	14, szombat este 8, Érsekújvár.
"	15, vasárnap " 6, Dombóvár.
"	22, " " 6, Kecskemét.
"	29, " d. u. 3, Pozsony.

A taggyűlésen mindenki ott legyen.

A helyicsoportok közleményei.

A piski-i műhelymunkások a munkásbizottságokba a következőket jelölték:

Csoport:	Rendes tagok:	Póttagok:
I.	Schinnel József.	Holczér György.
II.	Fischer Adolf.	Eizenhauer Sándor.
III.	Michel Ede.	Jámbor László.
IV.	Dvoracek Ágost.	Fischer Samu.
V.	Verhay Kálmán.	Pozsgay József.
VI.	Krug Károly.	Jungbauer Mihály.
VII.	Matiz József.	Gaal János.
VIII.	Foy Ferenc.	Id. Gaál József.
XI.	Irinka Salamon.	Rosta Sándor.

Munkások!

Kérjétek és szorgalmazzatok mindenhol a kilencórás munkaidőt, az automatikus béremelést!

Asátoraljai helyi műhelyi munkásbizottságokba a következő szervezett vasuti munkások választottak be:

Csoport:	Rendes tagok:	Póttagok:
I. Masznik György.	Máté István.	
II. Boros András.	Figel János.	
III. Szemán István.	Hizsnyik József.	
IV. Bendl Ignác.	Nádasy Gyula.	
V. Balázs István.	Schönfeld Samu.	
VI. Schloszárcsik Mikl.	Mazeppa Ede.	
VII. Montovay András.	Grexik György.	
VIII. Hradil Agoston.	Kapezi Pál.	
IX. Dávid János.	Hutka János.	

A debreceni helyicsoport folyó hó 17-én tartott rendkívüli közgyűlésén a következőket választotta vezetőségi tagoknak:

Sváb János elnök, Benedikti József al-elnök, Tomek Sándor és Béres István jegyzők, Reznicek Győző és Nagy József pénztárosok, Nagy Lajos, Derzsi Béla és Szilágyi Bálint ellenőrök, Wittmann László és Mendel Lázár könyvtárosok, Szabó József, Dézsi Gábor, Dzsibek Ádám és Boné Ferenc vezetőségi tagok, Mészáros Alajos, Varga Lajos, Szegedi Gyula, Seres Károly és Rédei Lajos póttagok.

Többek indítványára a közgyűlés Csomor Gyula, Barna Sándor, Weisz Géza, Palaics Gyula és Bence István volt tagtársaknak a Szövetség terén kifejtett ügybuzgó tevékenységükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A csoport helyiségében minden kedden *Jánosi* ev. ref. lelkész a szocializmusról, minden szombaton este pedig *Fáber* párttitkár a keresztény-szocializmusról tart előadást.

A temesvári helyicsoport december hó 1-én, délután 2 órakor, rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselteti magát.

A Máv. gépgyári helyicsoport folyó hó 24-én, vasárnap délelőtt 9 órakor, az Orczi-ut 47. szám alatti Melicher-féle vendéglőben, igen fontos napirenddel taggyűlést tart, amelyre a tagtársak pontos megjelenését kéri

a vezetőség.

A dési helyicsoport új vezetősége a következőképpen alakult meg: Balázs Lajos elnök, Urbán Péter jegyző, Marton András pénztáros, Pénteki Árpád és Hediner József ellenőrök, László János, Scheirich János, Kriszta Miklós, Vass András, Bányai Gyula, Lötte Lajos, Szócs Lajos, Nagy Gyula és Ladár György bizalmiférfiak.

A sumonyi helyicsoport folyó évi december hó 1-én, délután 3 órakor, taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselve lesz. Ez uton kérjük összes tagjainkat, hogy mindenki jelenjen meg, miután fontos ügyek lesznek a napirenden.

A vezetőség.

A nyugati helyicsoportban minden kedden este 7 órakor *dr. Landler* Jenő és *Schubert* Zsigmond elvtársak a tudományok minden ágából együttes előadást tartanak. Mindenki ott legyen!

A kaposvári helyicsoport december hó 8-án, vasárnap délután 2 órakor, a Sántha-féle vendéglőben taggyűlést tart.

Felhívjuk a tagtársakat, hogy a taggyűlésen minél számosabban jelenjenek meg, hogy új életet önthessünk mozgalmunkba és újra virágzóvá tegyük helyicsoportunk működését.

Egyben felhívjuk a tagdíjjal hátralékos tagjainkat, hogy járulékaikat minél előbb rendezzék.

A vezetőség.

Felhívjuk a vezetőségeket, valamint a bizalmiférfiakat, hogy azonnal jelentsek be, hogy a küldött naptárakból van-e felesleges náluk.

Egyben kérjük, hogy ahol feltétlenül szükség van még naptárra, hogy ezen körülményt szintén jelentsek be sürgősen, miután a héten már teljesen kifogyunk a készletből,

Kérjük még a vezetőségeket, **hogy az eladott naptárak árával haladéktalanul számoljanak el,** mert újabb rendelkezésnek addig nem felelhetünk meg, amíg az elsővel el nem számoltak.

A kiadóhivatal.

„Én kilépek.“

A modern gazdasági mozgalmakban minduntalan belebotlunk olyan emberekbe, akik a modern haladásnak útját állják.

Ezeket a szerencsétlen embereket két osztályba sorozhatjuk.

Az egyik részük ama indifferens alakok közül kerül ki, akiket semmi sem képes *„lelki nyugalmukból“* kisodorni, akik minden haladással dacolnak s mindenre csak azt mondják, hogy *„hiszen ez mindig így volt!“*

Az ilyeneket nagyon nehéz azután a szervezkedés szükségéről meggyőzni s ha egyiknek-másiknak mégis csak a fejébe verik, hogy egyesülésben rejlik az erő, akkor is csak annyit mond, *„hogy ha a többi kivív valamit magának, azt ő is meg fogja kapni“*, tehát semmi szüksége nincs arra, hogy ő is szervezkedjék.

Ezekről a piócákról, akik másnak a véréből szeretnek táplálkozni, már sokat irtunk e lapok hasábjain s bárha tagadhatatlan, hogy soraink sok ilyen élősködőt megjavítottak, mégis soká fog még tartani, amíg az ilyen fajtájú emberek, akik más által kapartatják ki a maguk számára a gesztenyét, végképpen kivesznek.

A másik fajtájú emberekkel eddig még kevésbé foglalkoztunk, bárha ezek munkája is végtelenül káros a munkásság gazdasági küzdelmére nézve.

Hányszor találkozhatunk olyan emberekkel, akik valamely szervezet vagy szövetségnek tagjai ugyan, azonban ha valami olyan dolog történik, amit ők nem bírnak megérteni, vagy pedig nincs inyükre, nyomban azzal fenyegetőznek: *„Én kilépek!“*

Azt hiszik ezek a szegények, hogy erre majd a többi társa megijed és majd aláveti magát az ő akaratának.

Akármennyire is tisztelnünk kell a véleménynyilvánítást, azonban vannak esetek, amidőn nem szabad felednünk, hogy szociális intézményeknek nem az a feladatuk, hogy egyesek, hanem az összesség érdekét kell szem előtt tartanunk.

Azonban sohasem lehet oly ártalmas az *„én kilépek“* hangoztatása, mint akkor, amidőn egy vagy több kartárs megrendszabályozásáról van szó. Ilyenkor rendszerint megmozdulnak a kishitűek, az örökké habozók, akik azt hiszik, hogy mögöttük minden hid el van égetve. Elég egyetlen egy ember, aki szepegve, holtraijedten valamelyik társának fülébe sugja: *„én kilépek“*, hogy ezáltal mérhetetlen károkat okozzon annak a testületnek, amely éppen a rendszabályozások idején szoros védelemre szorul.

És a vasuti munkások főjellemvonásai: a szivszorongató kétségbeesés, meg a lemondásteljes reménytelenség, kell hogy a csoportok vezetőségeit arra sarkalják, hogy *tagjaikat neveljék.*

Es ebben a munkában igen sok akadályt gördít a leglelkesebbek elé is a sokat hangoztatott *„én kilépek!“*

Ha egy-egy akció nem sikerül, avagy nem teljesedtek a hozzá fűzött remények, akkor a kishitűek előhozakodnak az utolsó ütőkártyáikkal: *„én kilépek!“*

Néha sikerül is egyik-másik ilyen embernek még egy pár magához hasonló emberrel szövetkezni.

Persze, hogy ezek nyomban a másik szövetséghez csatlakoznak, hogy azután a legelső alkalommal ott is hangoztassák: *„én kilépek!“*

Egy kis fiúnak lefagyott egyszer az egyik ujj. Örömujjongva kiáltozta: *„Ugy kell az atyámnak, mért nem vett nekem keztűt!“*

Ez az anekdota jut eszünkbe akkor, amidőn a legnaivabb emberek az *„én*

kilépek“-et folytonosan hangoztatják. Azt hiszik, hogy a szövetségnek ártanak ezzel, pedig éppen önmaguknak okoznak kárt.

Mert valamilyen dolog nem sikerült avagy nem volt keresztülvihető, azt hiszik, hogy fenyegetődzésükkel dacolhatnak, pedig alapjában éppen ők lesznek azok, akik a következményeket legjobban megsínylik.

Ahelyett, hogy a legválságosabb időkben maguk is kiállanának a küzdőtérré, adják a sértődöttet s kis gyermekek módjára kijelentik: *„én nem játszom többet, add vissza a babaruhámat!“* Megszöknék a zászló alól és szükségükkel elvetik a csüggedés magvát, holott a legerőteljesebben azon kellene lenni, hogy minden egyes embert fellanyozzanak.

Ily módon anélkül, hogy csak sejtenék is, segítő társai lesznek a felsőbbségnek, amelynek leghőbb vágyát képezi, hogy a vasuti munkások szövetségét elvinné az ördög.

Odafenn ugyanis minden alkalommal azon tanakodnak, miként lehetne a szövetséget tönkretenni.

És ez sikerülhetne, ha meg tudnák a szövetség tagjait arról győzni, hogy sorsukon ugy segíthetnek legjobban, ha a szövetségből — kilépnek.

Csak hogy erről még a rendeletek özönei sem voltak képesek a vasutasokat meggyőzni. *Ha valaha biztosítva volt a szövetség fennállása, ha valaha szilárdul állt, ugy ma kétszeresen áll ez.*

Ime, ebben a rövidke két szóban: *„én kilépek“*, egy egész reakciós világ lakozik. És mindennek, ami reakciós, pusztulni kell.

Ha magától el nem pusztul, hát akkor ki kell irtani.

LEVELEZÉS.

Karánsebes. (*Örökös panaszok.*) „Igazán megsegényítő, hogy minduntalan panaszra kell nyitnunk a szánkat.“ Ezzel kezdek olvasóink panaszos levelüket. És mi csakugyan elég sérelmes pontot találtunk a levélben, bárha tudjuk, hogy nagy részük orvosolható volna.

Szó sincs róla, hogy a panaszok jogtalanok volnának, viszont azt sem lehet állítani, hogy a főnökségek agyon nyomják a munkásságot, de humánus oldalról tekintve a dolgot, vannak esetek, amikor a főnökségeknek módjában áll, a rendeletek betűszerinti szövegén túl tenni magukat.

Nem értjük pl. az osztálymérnökség ama intézkedését, hogy fát és szenet nem engedélyez részletfizetésre vételezni, *„mert télen igen sok munkás beteg lesz, a betegpénzből pedig nem lehet a szén árát lefogni.“*

Jó, jó, tudjuk, hogy a főnökség anyagi felelősséggel tartozik a részletfizetésre kiosztott tüzelőt illetőleg, de ilyen tulzott elővigyázat nem — emberséges.

Mert holnap-holnapután akadhat egy olyan főnök, aki azzal az indokolással tagadja meg a tüzelőnek részletre való vételezését, hogy a vasutas élete mindig veszélyeztetve van és halott ember fizetéséből nem lehet a szén árát lefogni.

De különben cseppet sem csodálnók, ha a főnökség jóslata beteljesednék és a munkások sorra betegednének. Mert tudunk esetet, hogy egyik-másik munkás már kért is bundát, de a Máv.-nak erre nincs pénze. Azt hisszük, az illetékes főnökségek ezek után saját elhatározásukból meg fogják változtatni a tüzelőre vonatkozó intézkedésüket.

Versec. (*Fűtőházi viszonyok.*) Mult lapunkban irtuk, hogy némely helyen a szolgálati főnökök — tudatlanságból — eavagyrosszakarattól — helytelenül alkalmazzák az 50-es számú hivatalos lapban közzétett és a munkások díjazására vonatkozó rendeletet.

Ujabban a verseci fűtőháza főnök is csatlakozott azokhoz, akik a munkások megkárosítását nem tartják bűnnek.

Ugyanis eddig megkapták a verseci fűtő-

házi lakatosok kiküldetések alkalmával a napibért és 50% pótér.

Most azonban még a napibértiket sem kapják meg egészben, hanem csak 80%-át, továbbá az előírt ebéd vagy vacsora pótér.

Ha ez tényleg így rendeltetett el, akkor igazán nem találunk elég erős szavakat ennek az ostromozására.

Nem azért adják ki a munkások szociális helyzetét javító rendeletet a miniszteriumból, hogy annak jótékony hatását a főnöki rosszakarat lerontsa.

*

Felhívjuk a temesvári műhelyfőnök figyelmét arra, hogy vizsgálja meg ezen ügyet és utasítsa a verseci fűtőház főnökségét a rendelet pontos betartására.

Mi örömmel konstatálnánk azt, hogy csak tévedés forog fenn és nem szándékos rosszakarat.

Sopron. (A fizetésrendezés hatása.) Annak idején megírtuk a fizetésrendezésről való kritikánkban, hogy némely kategóriának nagyon is mostohán rendezte a déli vasut a fizetést, viszont elismertük azt is, hogy másoknál pedig a rendezés kielégítő volt.

Hogy nem volt alap nélküli a fizetésrendezésről alkotott véleményünk, bizonyítja a következő levél, amelyet Sopronból küldöttek be:

Tekintetes szerkesztőség!

Mi 1903. évben lettünk előléptetve 720 koronára. A régi rendszer szerint a következő előléptetés 840 koronára történt volna.

Az új fizetésrendezés alapján azonban a 720 koronára kinevezett központi váltókezelők 800 koronát kaptak, tehát 40 koronával kevesebbet, mint a régi törvény szerint.

A lakbértünk sem emelkedett egy fillérrel sem és most mi, régi alkalmazottak ugyanolyan fizetésben részesülünk mint azok, akik most lesznek kinevezve.

Azzal vigasztal minket az igazgatóság, hogy várakozási időnk egy évvel megrövidíti. Ez azonban nem enyhíti azon sérelmünket, amely azáltal ért bennünket, hogy 40 koronával kisebb a kinevezésünk, mint a régi rendszer alapján lett volna.

Kérjük az igazgatóságot, hogy amint annak idején ígérte, az egyes kategóriák sérelmeinek orvoslását, hogy ennek az ígéretének feleljen meg a mi panaszunk alapján.

Mellékfoglalkozás.

Mellékfoglalkozás! Ehez a szóhoz alig kell magyarázat, hiszen olyan élethűen fejezi ki mindazt, amit kifejeznie kell. Hogy most azonban foglalkozunk vele, azért tesszük, mert javában folynak a Máv.-nál az összeírások, kinek milyen mellékfoglalkozása van s ha van (s vajjon, kinek ne volna?), összeegyeztethető-e ez a hivatali állás tekintélyével.

A mellékfoglalkozást két osztályba sorozhatjuk. Van direkt mellékfoglalkozás, amelylyel pénzt szereznek és van indirekt mellékfoglalkozás, amely csupán arra szorítkozik, hogy a háztartás körül szükséges tárgyakat (pl. ruhaneműeket) elkészítve az illető, hogy ez által pénzt takaríthasson meg.

De kik üznek mellékfoglalkozást? Szinte azt mondhatni, mindenki, aki a keze munkájából él, helyesebben nem tud megélni. De azért vannak olyan emberek is, akik mellékfoglalkozást üznek, bárha azt hinnők, hogy cseppet sem volnának rászorulva. Ilyenek pl. a nyugdíjas katonatisztek, a nyugdíjas hivatalnokok egész serege, akik ügynökösködnének, felügyelői vagy ispáni szerepeket töltenek be. És még eme kenyérkereseten kívül folytonosan újabb és újabb kenyérforrás után tülekednek, mert tulajdonképpen keresetük még mindig annyi, hogyha éhen nem is halnak, de megélniük mégis bajos belőlük.

Egy másik kategóriáját a mellékfoglalkozást üzőknek a magasabb rangú hivatalnokok feleségei és leányai képezik, akik részére a családfő jövedelme sohasem elég, mert *előkelően* kell fellépniük, a mellék-

foglalkozást azonban rendszerint eltagadják, erélyesen hangoztatva, hogy nem üzletek részére himezik a kezükben levő fehérneműt, hanem egyik „szegény unokanővér kelengyéjét akarják kiegészíteni.” Ezek képezik a mellékfoglalkozás „szegénylős szegényeit”. Senkinek a világon meg nem mondanák, hogy ők pénzért dolgoznak.

Egész csendben horgolnak, varrnak, himeznek, hátrányára azoknak a szakmabeli munkásoknak, akiknek munkabéreit ily módon alaposan lerontják. Ezek a nők azonban mindezzel nem törődnek. Céljuk csupán az, hogy mindenképpen „előkelőek” lehessenek. Hogy azonban a munkások keresetükből meg tudnak-e élni, azt senki sem kérdi. Pedig a munkásság szorul legjobban a mellékkeresetre, s hozzá annál nagyobb mértékben, minél idősebb lesz. Mert minél idősebb lesz valaki, annál jobban és jobban redukálják a munkabérét. Hiszen annyi a kenyérnélküli proletár, hogy fiatalabb erőket kaphatnak az elaggottak helyébe.

De nemcsak a munkások, hanem a vasuti és postai hivatalnoki kar is mellékkeresetre van szorulva, csupán azért, mert keresetükből nem képesek megélni, mert ez a kereset a mai viszonyok között olyan nevetségesen csekély, hogy mellékjövedelem után kell nézniük. És hogyan szerzik ezt? Először is az asszony is keres. Legtöbb esetben otthon ül a varrógépnél, s csupán annyi időt szakítanak családjuk részére, hogy az ebédet megfőzhessék. A többi házkörüli munkát a nagyobbacska gyermekek vagy valamelyik „nagy mama” végzi el. Ha azután a gyermekek a házkörüli munkával elkészültek, még rendszerint anyjuknak segítenek a mellékfoglalkozásban. És a férj? Szabad napjain szívesen elsétálgatna a gyermekeivel a szabad levegőre. Csakhogy neki is van mellékkeresete. Ha egyebet nem, hát a cipőket kell talpálni, foldozni. Mert sok a gyerek, sok cipő kell és a cipők nagyon drágák és spórolni kell.

Össze is kaparít a család évente egy-két száz koronát, de egészségük rovására. S bizony nem egy esetben ráfizetik a mellékkereseten szerzett garasokat a politikára.

A felsőbbtség mindenméllett azonban azt hiszi, hogy az alkalmazottak jövedelme ugysis elég nagy, s ha a munkássajtó a munkabérek alacsony volta miatt olykor-olykor cikkeket ír, akkor a felsőbbtség „izgatás”-ról beszél, izgatókról, akik a „derék, megelégedett embereket” elégedetlenné teszik.

És van még egy árnyoldala a mellékfoglalkozásnak. Nézzünk csak pl. egy váltóórát, akinek szabad napját mellékfoglalkozással kellett eltölteni. Hát kipihenheti-e az illető ily körülmények között a szolgálati fáradságokat? Hát csoda-e, hogy összetörve, fáradtan kezdi meg újabb a szolgálatát? És ha baleset történik, kit átkoznak majd ezért? Persze, hogy azt, akinek mellékfoglalkozást kellett üznie.

És mindez igen sok emberre ráillik. Hány ember büszkélkedik, hogy ő hivatalnok, hogy ő szellemi munkás. Este azonban színházi pénztáros, vasárnap pedig táncmester. Vannak olyanok is, akik házinyulakat vagy kanári madarakat tenyésztene, persze, amint ők mondják, csupán „kedvtelésből”, a valóságban azonban pedig a pénz miatt.

Ha még mindezen kívül tekintetbe vesszük, hogy a munkaidőt a mellékfoglalkozás végnélkülivé teszi, akkor arra az álláspontra kell helyezkednünk, hogy a mellékfoglalkozást lehetetlenné kell tenni. Ez pedig csupán úgy érhető el, ha az alkalmazottaknak olyan fizetést biztosítanak, amely lehetővé teszi a megélhetést.

Minden céltudatos vasutasnak kötelessége a Magyar Vasutast terjeszteni.

Munkástársak!

Terjesszék mindenütt a „Magyar Vasutas” zsebnaptárt.

A HÉT ESEMÉNYEI.

Vasuti katasztrófa. Berlinből jelentik, hogy egy tehervonat, amely Bernau állomásról elindult, belefutott egy Berlinből jövő gyorstehervonatba. Egy kauluz meghalt, tizenhárom kocsi és egy lokomotív megrongálódott. Egy spiritusszal megrakott kocsi elégett.

A vonat kerekai alatt. Trecsénből jelentik: Weidhofer Wladimir vonatkisérőt Vlárapass állomáson tolatás közben egy kocsi elütötte és lábát a kerek elmetesztette.

Leugrott a robogó vonatról pénteken reggel Apahidán Oláh Gábor 44 éves munkás. A vonat kerekai alá került; a kerek a bal combját kettévágta. Kolozsvárra vitték és a sebészeti klinikára szállították.

Melikov Antal háni (Trecsénmegye) lakos eddig ki nem derített okból kibukott a Nagytapolcsány felé haladó vonat egyik kocsijából és olyan súlyosan megsebesült, hogy rögtön meghalt.

Vonatok összeütközése. Londonra vasárnap olyan sűrű sötétséggel feküdt rá a köd, hogy a város területén vasuti szerencsétlenséget idézett elő. A városi vasut sinsburyi pályaudvarában két egymásután futó vonat összeütközött. Mindkét vonat tele volt utasokkal. Két kocsi rommá zúzódott és sok utas jelentékenyen megsebesült. A sebesülteket csak nagynehezen tudták kiszabadítani.

A párisi közuti vasuton is katasztrófa történt. Két villamosvonat ütközött össze és 17 utas megsebesült.

Vonatösszeütközés történt a zsolna—budapesti vonal Putyó állomásán is, ahol az induló személyvonatba belefutott egy tehervonat. Három ember megsebesült.

Elgázolta a vonat. Ruttkáról írják, hogy ma éjjel Szucsány felől jövő tehervonat egy embert elgázolt és mindkét lábát lemetsztette. Az illetőt Klimó Máténak hívják és maga sem tudja, miképp került a vonat alá.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen drága jó atyámnak, *Kohn Adolfnak* tragikus kimulása felett a szolnoki műhely összes munkásai, a Vasuti munkások országos szövetségének központi, valamint a szolnoki helyi csoport vezetésége részéről nyilvánított igaz részvétért, melylyel a megmérhetetlen súlyos csapás feletti bánatomat enyhíteni szívesek voltam, ezen az uton is hálás, forró köszönetemet nyilvánítom.

Szolnok, 1907. november 12.

Kovács Pál,
szegedi Máv. hivatalnok,

Nyugtázás.

A debreceni helyi csoport 1907 október hó 31-iki táncmulatságán felülfizettek: Faragó György nyomdatulajdonos 5.—, Klein József szállodás 2.40, Nagy Lajos 1.20, Horváth Imre 1.20, T. F. II. 1.20, K. Y. 2.—, Kratzer Antal 2.—, Bíró Mihály —.20, id. Boldizsár Jánosné 2.80, Szilágyi Bálint —.20, Schaf Ferenc —.20, N. N. —.20, Meggyesi István —.20, Langer Ferenc 1.—, Tóth Sándor —.40, Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész 10.—, Szilágyi Mihály —.80, Biczó Gyula műépítész 5.—, Horváth János műépítész 10.—, Tóth Sándor 1.—, Csugány Miklós 1.—, Kádár Ferenc 1.—, Szallár Zoltán 1.—, Seres Antal 2.—, Pécsi Péter —.20, Mauthner Alfréd gyógyszerész 5.—, Dankó Béla 5.40 kor.

Az orosházi helyi csoport 1907. november hó 3-án tartott mulatságán felülfizettek: Hánk Márton, Hánk Elemér 2—2, Petrázs Zsuzsika 1.40, Szabó Ferenc 1.—, Gaál Ferenc 1.—, Ratai Lajos 1.—, Németh Bálint 1.—, Csáda Pál —.30, Dimák Antal —.50, Baranyai Jánosné —.40, özv. Győri Lajosné —.40, Papp Teréz —.40, G. Tóth András —.20, Fabula Mátyás —.40, Filipp Szilvió —.20 koronát, mely összegért ezuton mond köszönetet

a rendezőség.

IRODALOM.

A nagy börtön. Révész Béla novellái. (Kapható a Népszava-könyvkereskedésben. Ára 1 kor. 20 fill.) . . . Engem, testvéreim, az álmok magukba fontak, dajkáltak a titkaikkal megütögették a szívemet, mely most megnőtt, a síksági ég pereméig megnyílt a két ölelő karja és a szívemben volt a világ, emberek, bujdosó szenvedéseik . . . Révész Béla elvtársunk legújabb kötetéből, „A nagy börtön”-ből vettük e néhány sort. Egy egész program, egy élet céljának rövid foglalata ez. És ha hozzátesszük, hogy e szív, ez a ragyogó világ, mely ma az új magyar irodalom legfényesebb tollát igazgatja, közöttünk élő, velünk harcoló proletár-szív, lehetetlen, hogy ne teljünk meg büszke örömmel. Bujdosó szenvedések, melyek a munkában összetört szomorú emberek lelkében lappanganak, kerülnek napfényre e könyvben, „A nagy börtön”-ben, mert mi is egyéb küzködő testvéreink részére ez a szép világ, mint egy nagy börtön? Éppen a legnehezebben megrajzolható alakokat választotta ki novelláiban Révész Béla. Mert könnyű dolog ám a ríktó, lármás vásáridramákat, mint mint például az életunt szerelmeket és más hasonló emberek szenvedéseit papírra vetni. Sokkal nehezebb és fáradtságosabb munkát követel az

írótól a vértelen, csöndes tragédiák, a körülöttünk látszólag nyugodtan, meglehetősen élő emberek csendes elvérzésének, ezernyi titkos vágyaik letörésének megörökítése.

Révész Béla mesteri módon oldotta meg feladatát. Írásait ha elolvassuk, mintha valami mesebeli csodaerdő zugását hallanók. Elringat, kábulatba ejt bennünket e zsongás. az üde, harmatos színek összhangja, sohse hallott melódiák szallingóznak körülöttünk. Mélyen csengő, tiszta dal bujdosik a lombok között, belefonódik a levelek susogásába. Amde haragos, vad szél ostroma ébreszti fel a rengeteget. Belefuródik a faóriások ijedten össze-csapódó koronájába. Jajgatnak a lombok, az ágak, recseg, roppan minden, röpöködnék a levelek és bömbölő, szilaj forradalmi dallá változik a csendes nóta.

Bálint.

Október 10. (Emléklap.) „Jön a vihar, amelynek e nap csak egy bus mennydörgése volt . . .” Ezt jósolja a magyar proletárságnak költője, Farkas Antal, abban az erővel és szépséggel teljes versben, amely méltóan nyitja meg e történelmi jelentőségű nap megörökítésére pártunk által kiadott emléklapot. Mint egykor Petőfi, ugy most Farkas is Dózsa György alakját idézi a „rabnyuzó”, gögös urak elé; de a vérontásnál erősebb a munka harca, amelynél „a kéz pihen csak” — „és megáll az élet”.

A hangzatos költemény alatt látjuk Silvio Sartory elvtársunk megkapó erővel ható rajzát. Vörös zászlótengerből, hullámzó munkástömegből fenyegető karok emelkednek a dunaparti cifra palota felé, amelynek szürke felhőkbe burkolódzó kupolája körül fekete vészmadarak szálldosnak . . .

Révész Béla „A nagy mars” címen méltatja azt a „nagy felvonulást, mely még álmokért, vágyakért hömpölyög előre, de amely meg nem áll . . . amíg vér és hus nem lesz a délibábos ábrándokból, a proletárok akaratából”. Valóságos ódai szárnyalás ez a prózában írott költemény, amely Révész Béla ismert erejű stílusának fényével és hevével égeti emléktünkbe a nagy nap hangulatát.

A füzet javarészt az ünnep egyes jeleneteinek sikerült fényképfelvételei töltik meg nemcsak Budapestről, hanem a vidékről is.

A füzet tartalmazza még Garbai elvtárs beszédét Justh Gyulához, a képviselőház elnökéhez, ennek választát és a memorandumot, valamint a nap jelentőségének rövid, de erős méltatását.

Minden szociáldemokratának, aki e nagy napot átélte, öröme fog szolgálni, ha az annak emlékét méltóan megörökíti, szép és tartalmas füzetet megszerzi és megőrzi magának. Az emléklap valósággal október tizedike albumának mondható.

Megrendelhető a Magyar Vasutas kiadóhivatala útján. Ára 30 fillér.

Az osztályuralom bizonyos szempontból tekintve nem más, mint a merényletek szakadatlan sorozata az emberek élete és egészsége ellen. Az élelmi-szerek a ruházati cikkek folytonos drágítása, a megdöbbentő lakásviszonyok, a munkásvédelem hiányossága, egészségtelen műhelyek, rossz munkaviszonyok, gyermekmunka stb. a munkásság tulnyomó részére, különösen nálunk, a leghihetlenebb testi és lelki nyomorúságot eredményezik. A nyomorúság és tudatlanság következtében dobja magát a munkásság mindjobban korunk egyik legveszedelmesebb társadalmi nyavalyájának, az alkoholizmusnak karjaiba. Nincs ma már meggyőződött szociáldemokrata, aki nem érezne szükségét a nép felvilágosításának az egészség követelményeivel szemben. Nincs oly elvtárs, aki az alkoholizmus által okozott rettenetes károk elleni küzdelmet szükségtelennek tartaná. E küzdelem megvívására hívjuk fel Magyarországot proletárjait és szociáldemokrata szervezeteit. Az alkoholizmus elleni agitáció, a felvilágosítás munkájára egyesüljünk. Leplezzük le a nép előtt az osztályuralom bűneit. És tegyük céljává a mi viszonyaink mellett igazán forradalmi törekvést az egészséges életmódra. Céljaink elérésére a szervezkedésen és szóbeli agitáción kívül a sajtó erejét is igénybe kívánjuk venni s ebből a célból egy havonta megjelenő folyóiratot adunk ki „Az Abstinens” címen. A lap célja nemcsak az alkoholizmus elleni küzdelem, de foglalkozni kívánunk mindazon kérdésekkel, melyek amunkásság egészségügyével összefüggésben állnak. Nem száraz, tudományos cikkeket közlünk, erős-ségünk lesz a nyelv egyszerűsége és szépsége. A tudományos kutatások igazságait akarjuk hirdetni a szociáldemokrata meggyőződésünk elvi alapjáról. Lapunk munkatársai közé az alkoholizmus elleni küzdelem és egészségügy hivatott művelőit sikerült megnyernünk. Állandó szépirodalmi tárcairovatunk a legjelesebb tárcairóink műveit sorakoztatja fel.

Kérjük elvtársainkat a szakszervezetek t. vezetősegeit, hogy céljaink támogatására a lap megjelenését előfizetésükkel lehetővé tenni sziveskedjenek. Igyekezni fogunk arra, hogy az ország számos kisebb szervezeteibe, hol még ily csekély áldozatra sem képesek az elvtársak, a lapot díjtalanul megküldjük. Az előfizetési árak: egész évre 2 korona, félévre 1 korona. Az előfizetési pénzek *Fenyves Jenő címére, Budapest, VII., Nyár-utca 1. szám alá* küldendők. Elvtársi üdvözléssel

„Az Abstinens”

szociáldemokrata alkoholelleses folyóirat szervező bizottsága.

A lap első száma folyó évi december hó 10-én fog megjelenni.

Segédkönyv az állomásvezetői szolgálathoz. Szerkesztette: *Guth Zeigmond*. Tagadhatatlanul egyike a legkiterjedtebbeknek és legnehezebbeknek az állomási szolgálathoz. Az utmutatások, rendeletek, pótrendeletek, fedvények, körözüvények stb. stb. egész tömkelege zudul azok nyakába, akiket hivatásuk az állomási szolgálathoz köt. Nagyon természetes, hogy embernek kell lennie a talpán annak, aki a rendeletek utvesztőjében elbir igazodni.

Ezen a farsztó és gyakran emberfeletti munkán vélt a könyv szerzője segíteni, amidőn könyvét a mult évben sajtó alá rendezte. Hogy nem végzett meddő munkát, arra biznyság az, hogy rövid pár hó leforgása alatt immár a második kiadást rendezti sajtó alá. Ez a könyv a szó legteljesebb értelmében bővített kiadás lesz, amennyiben a Hivatalos Lap 50. számáig minden idevágó módosítást figyelembe vett a szerző. A könyv ára mindössze 2 kor. Megrendelhető a szerzőnél (Baja állomás), avagy lapunk útján.

MULATSÁGOK.

Meghívó. A vasuti munkások országos szövetségének szolnoki helyicsoportja saját könyvtára alapja javára 1907 november 30-án (szombat), Deutsch József ujonnan épült disztermében (Malom-utca), zártkörű táncmulatságot rendez. Belépő-jegy: személynként 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér. Kezdeté este pont 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Szerkesztői Üzenetek.

Spector. Ön 171 kérdést intéz hozzánk, többek között a következőket kérde tőlünk:

- Nemesít-e a munka, vagy nem?
- Lel-e aranyat az, aki korán kel?
- Mi igaz abból, hogy: „Kaparj kurta, neked is lesz?”
- Igaz-e, hogy minden ember saját szerencsésének kovácsa?
- Jó tettért várhatunk-e jót?
- Kiért bűnhődöm én, hogy egészségtelen helyen 10 órát kell naponta dolgoznom?
- Tisztelességes keresetem van, rendesen táplálkozhatom, este azonban, ha munkámból hazamegyek, oly fáradt vagyok, hogy lapomból alig olvasok valamit, már is elalszom. Életmódom: evés, ivás, robot, alvás. Kérdem: Ember vagyok-e én még, vagy már barom?
- A Szabad Lyceum egészségügyi előadásaira miért nem hívják meg a munkaadókat is???
- Elájult-e a 38. § mikor pofon verték?
- A függetlenségi párt azt hirdeti, hogy 30 év óta programjában van az általános választójog törvénybe iktatása, miért volt „haza és nemzetellenes” cselekedet tehát ez ugyanakkor (okt. 10), mikor a vasutasok mellette akartak demonstrálni stb. stb.

Ezekre a kérdésekre csak a szerkesztő tudna válaszolni. A jövő nyáron 6 heti szabadságot kér, ezalatt az idő alatt az összes kérdések feleletével el fog készülni. A „Kötetlen strofa” szerzője köztönni való. — Versekre csak nagy ritkán van helyünk, akkor is a vasutal kell vonatkozásban lennie. A g) pontban feltett kérdés utolsó sorát illetőleg szerkesztőnk azt hiszi, hogy szükségtelen a felelet.

Székesfehérvár. A baleset járulékot az alkalmazott keresetéből lefogni tilos. (Lásd a betegsegélyezési- és balesetbiztosítási törvény 43. §-át.) Sőt ez 400 koronáig büntetetik. Ha a déli vasut igazgatósága mégis megteszi a járulékok levonását, ugy július 1-ig visszamenőleg követeljük ezt vissza.

Debrecen. Ejha! A nyugbérpénztár kerületi bizottsága munkástagjainak e hó 16-án délelőtt 1/12 órakor kézbesítették az aznap délelőtt 10 órára szóló ülésnek a meghívóját. Ilyen körülmények között munkástársaink az ülésen meg sem jelenhettek. Természetesen az „urak” maguk között intézték el a hét hónap alatt összegyűlemlt ügyeket.

Polgár István hivatalnok, Versec. Ha ön titkárja is a Szentkoronás Szövetségnek, ez még nem jelenti azt, hogy joga van a tagjainkat kényszeríteni a mi szövetségünkbe való kilépésre. Vagy talán fegyelmi vétség elkövetése is szabad a Szenteknek?

Ezt még mi sem akarjuk hinni.

Debreceni olvis. Lakatos József nem követett el erkölcsbe ütköző dolgot. Az a bizonyos eset, amire ön céloz, ugy történt, hogy egy néhány tanonc megtámadta Lakatost s miután sok lud disznót győz, hát el is páholták L. J.-et. Természetesen L. J. a tanoncokat feljelentette, de a törvényszék nem látta beigazoltnak, hogy a feljelentett tanoncok voltak, akik L. J.-et bántalmazták, mire fel is mentették őket. Erre aztán a tanoncok rágalmozásai pert indítottak L. ellen. Ha jól emlékszünk, sok pénzbe került, egy sereg ügyvédet fizetni. És ez csak baj, de nem jellembe vágó dolog.

..... **József és Kránszki fűtőházi munkások Nagykanizsa.** Önök ahelyett, hogy támogatnák munkástársaikat ama törekvéseikben, hogy a déli vasuti munkások helyzete a jövőben is fokozatosan javulna, ellenséges indulattal viseltetnek a mozgalom iránt és alattomban megakadályozni igyekeznek munkástársaik becsületes törekvéseit.

Figyelmeztetjük önöket, hogy hagyjanak fel ezzel a tiszteletlen munkásokhoz nem méltó aknamunkával és legyenek önök is becsületes küzdőtársai az összes déliavasuti munkásoknak. Ha a szép szó hiába való, akkor az összmunkásság megvetése fogja önöket érni.

Kiskunfélegyháza pályao. Levelét nem közölhetjük, mert hasonló értelmű cikket már közöltünk.

Azt azonban figyelembe ajánljuk, hogy ha saját kategóriájának nyomorúságát akarja megszüntetni, akkor nem az a cél, hogy egy másik kategória munkásainak helyzetét tüntesse fel oly rózsás színben, mint ön a váltóörökét. Hisz ezzel mi magunk lennénk ellenségei önönmagunknak.

Félelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, VII. Nyár-utca 1. 4

Magyar Vasutas Naptár

1908-ra már megjelent!

Felkérjük a csoportok vezetősegeit, tudassák velünk, hogy hány darab naptárt küldjünk részükre.

A Magyar Vasutas Naptár kiadóhivatala.

Már megjelent!

Az Orosz Szabadságért!

Irta: Egy forradalmár.

Fordította: Holló Jenő.

Ez a regény egy orosz forradalmárnak, egy régi nemes család sarjának az élményeit tartalmazza. Feljegyzéseiben a saját munkálkodásáról beszél a szerző és ezenkívül bepillantást enged a forradalmárok működésének végtelen aprólékos munkáiba, a forradalmi hálózat számtalan irányban való elágazásába, a pillanatonként változó körülményekbe, abba a bizonytalanságba és véletlenbe, amelynek a forradalmárok állandóan ki vannak téve. Ebből a könyvből a forradalom tulajdonképpen való kitörését megelőző aprólékos és titkos események képét merithetjük.

Ára 1 korona.

10 példány ára 7 kor. 50 fill.

Tíz példány vételnél egyet ingyen adunk. — Postaköltség az összeggel együtt előre beküldendő.

Megrendelési cím:

„Népszava” könyvkereskedés Budapest, VII., Nyár-utca 1.